

stěžovatelčin manžel připojil k trestnímu řízení jako soukromý účastník, je vidno, že žádá, aby jeho manželka byla potrestána. Přestupek podle § 463 tr. z. je deliktem soukromožalobním, neboť § 463 tr. z. ustanovuje, že tento přestupek může býti trestán jen, zažádala-li o to hlava rodiny. Podle první věty § 530 tr. z. není v případech, v nichž trestní soud smí přečin nebo přestupek stíhati jen k žádosti zúčastněné osoby (soukromého obžalobce), ten, kdo je po zákonu oprávněn podati tuto žádost, již k tomu oprávněn, nežaloval-li po šest neděl od doby, co o trestném činu nabyl vědomosti. Podle obsahu spisů podal stěžovatelčin manžel A. M. dne 16. června 1934 u státního zastupitelství trestní oznámení na svou manželku mezi jiným též pro skutek, o nějž jde, takže je nepochybné, že tehdy již o něm věděl. Prohlásil-li pak A. M. teprve dne 21. srpna 1934, byv soudem vyslechnut jako svědek, že trvá na trestním oznámení, bere jeho obsah za svou svědeckou výpověď a že se připojuje k trestnímu řízení jako soukromý účastník, je zřejmo, že i kdyby v tom bylo možno spatřovati žádost hlavy rodiny ve smyslu § 463 tr. z., nebylo A. M. u soudu o potrestání stěžovatelky za onu krádež zažádáno v žalobní lhůtě šestinedělní, stanovené první větou § 530 tr. z. (srovn. rozh. č. 4280 Sb. n. s.). Jak zrušovací soud vyslovil a odůvodnil v nálezu uveřejněném pod č. 3046 Sb. n. s., nestačí k zachování práva žalobního podle § 530 tr. z. návrh na stíhání činu (z úřední moci) u státního zastupitelství, nýbrž je třeba (§ 46 tr. ř.), aby byl dotčený projev učiněn přímo u soudu, a to podle § 530 tr. z. ve lhůtě šestinedělní; oním návrhem se neodkládá ani nestaví běh preklusivní šestinedělní lhůty § 530 tr. z.

Podle toho, co uvedeno, nastala v souzeném případě s hlediska § 463 tr. z. prekluse práva žalobního (t. zv. subjektivní promlčení) podle § 530 tr. z. a je tu tedy okolnost, pro kterou skutek již nemůže býti stíhán. Pominuv tuto okolnost, zatížil nalézací soud svůj rozsudek v dotčené části zmatkem podle č. 9 b) § 281 tr. ř.

Čís. 5499.

Bol-li predmetom obžaloby a rozsudkov nižších súdov len jednonásobný prečin ťažkého poškodenia na tele, spáchaný na jednej osobe, nie je druhá osoba »poškodenou« v smysle § 13, odst. 6 tr. p. a nie je oprávnená použiť opravných prostriedkov, aj keď sa rozsudky v dôvodoch pre súvislosť dotýkajú jej poranenia, ktoré utrpela pri tejže príležitosti.

Riadič motorového vozidla nemôže sa k beztrestnosti svojho konania, ktorým ohrozuje bezpečnosť iných, dovolávať toho, že predpokladal alebo mohol predpokladať ich opatrnosť, keď sám zavčas a v dostatočnej miere neučiní, čo bolo s jeho strany k odvráteniu nebezpečenstva potrebné, a spoľahne sa práve len na opatrnosť ohrozených osôb.

Príčinná súvislosť, založená už tým, že riadič nezmiernil včas rýchlosť svojho vozidla, nebola odstránená ani pretrhnutá tým, že ohrozenie osôb, spôsobené už rýchlou jazdou riadičovou, bolo prípadne ešte zvýšené ich ďalším chovaním.

(Rozh. zo dňa 30. januára 1936, Zm III 557/35.)

N a j v y š š í s ú d v trestnej veci proti E. B., obžalovanému z prečinu ťažkého poškodenia na tele z nedbalosti podľa § 310, odst. 2 tr. z., vyniesol rozsudok, ktorým zmätočnú sťažnosť podanú L. V. odmietol; vyhovel však zmätočnej sťažnosti M. V-ovej z dôvodu zmätočnosti podľa § 385, č. 1 a) tr. por., zrušil rozsudky súdov nižších stolíc v celom obsahu a uznal obžalovaného vinným prečinom ťažkého poškodenia na tele z nedbalosti podľa § 310, odst. 2 tr. z., ktorý tak spáchal, že dňa 27. augusta 1934 na hradskej medzi I. a T. ako riadič auta z povolenia, vedúc po klzkej hradskej auto rýchlosťou 40—50 km za hodinu, ačkoľvek v jazdnej dráhe boli na krátku vzdialenosť 40 krokov 2 ľudia, tedy takou rýchlosťou, ktorej za týchto okolností nebol pánom, a nezvoľniac ju zavčas primerane tak, aby bezpečnosť osôb v jazdnej dráhe nebola ohrozená, tedy nedbalosťou a porušením pravidiel svojho povolenia, totiž predpisu § 12, odst. 2 a 3 (posl. prípad) vlád. nariadenia č. 107/1932 Sb. z. a nar. zachytil autom L. V. a M. V-ovú a spôsobil tejto ťažké poškodenie na tele v trvaní viac než 8 dní.

Z d ô v o d o v:

Proti odvolaciemu rozsudku, ktorým bol potvrdený oslobodzujúci rozsudok súdu prvej stolice, podali zmätočnú sťažnosť náhradní súkromní žalobcovia L. V. a M. V-ová. Prvý z nich nie je k podaniu zmätočnej sťažnosti oprávnený. Predmetom obžaloby, hoci je v nej zbytočne uvedené, že obžalovaný aj L. V-ovi spôsobil zranenie ľahké do 8 dní zhojiteľné, je iba jednonásobný prečin ťažkého poškodenia na tele a vzťahuje sa tedy obžaloba zreteľne len na ten čin obžalovaného, ktorým spôsobil M. V-ovej zranenie ťažké viac ako 8 dní trvajúce. Aj keď sa rozsudky v dôvodoch pre súvislosť dotýkajú zranenia L. V., je ich predmetom v právnom smysle iba trestný čin jednonásobného prečinu ťažkého poškodenia na tele, založený zranením M. V-ovej; z činu týmto výsledkom určeného nebolo však poškodené žiadne právo L. V., ktoré by bolo chránené trestným zákonom, nie je tedy v trestnom pokračovaní zavedenom len pre trestný čin spáchaný na M. V-ovej poškodeným ve smysle § 13, odst. 6 tr. por. a nie je preto ani oprávnený prevziať zastúpenie obžaloby ako náhradný súkromný žalobca v smysle §§ 42 a nasl. tr. por. a zvlášte podľa § 52, odst. 2 tr. por. použiť opravného prostriedku zmätočnej sťažnosti. Zmätočná sťažnosť L. V. bola tedy odmietnutá podľa § 434, odst. 3 tr. por. ako podaná od osoby neoprávnenej.

Pokiaľ je zmätočná sťažnosť poškodenej M. V. založená na dôvode zmätočnosti podľa § 385, č. 1 a) tr. por., bolo jej priznané plné oprávnenie. Vrchný súd zistil, že obžalovaný išiel autom rýchlosťou 40—50 km v hodine, tým je implicitne podľa jednoduchého výpočtu zistené, že 1 km ušiel pri tejto rýchlosti najneskoršie za 90 vterín (zodpovedá rýchlosti 40 km) a že za jednu vterinu tedy urazil najmenej 11 m. Ďalej je vrchným súdom zistené, že na vzdialenosť 40 krokov zbadal obžalovaný L. a M. V-ových, ktorí v tej dobe práve prechádzali hradskejšiu a boli na prostriedku. Je zistené, že obžalovaný prez to pokračoval v jazde ďalej; pretože vrchný súd vytknul zvlášť len závažné okolnosti, inak prijímajúc

skutkový stav zistený súdom prvej stolice, v tomto však je zrejme prijaté za správne zodpovedanie obžalovaného, ktorý udal, že keď ľudí na uvedenú vzdialenosť zbadal, dal znamenie klaksonom a na vzdialenosť asi 20 krokov dal znovu signál a v tom aj zabrzdil, treba považovať aj za zistené, že obžalovaný nebrzdil ihneď, keď na uvedenú, pri rýchlosti 40—50 km za hodinu celkom krátku vzdialenosť 40 krokov videl pred sebou uprostred hradskej prechádzať dvoch ľudí, ale že išiel až na vzdialenosť 20 krokov uvedenou nezmenšenou rýchlosťou. Z výpovedí samého obžalovaného však súd prvej stolice uviedol a tým aj prijal za zistené a vrchný súd to prevzal, že cesta bola veľmi mokrá a preto brzda nereagovala.

Za týchto okolností nemohol a nesmel obžalovaný beztrešne už hneď od toho momentu, kedy spozoroval uprostred silnice dvoch prechádzajúcich ľudí na krátku vzdialenosť 40 krokov, pokračovať v jazde rýchlosťou 40—50 km, pri ktorej sa musel k ľuďom dostať ani nie za 3 vteriny, teda za celkom krátku dobu; pri nej by ani za normálneho stavu cesty nemohol s istotou počítať s tým, že v tejto rýchlosti auta predíde prechádzajúcich chodcov bez ohrozenia ich bezpečnosti. Na mokrej silnici nesmel sa spoľahnúť na to, že prípadne, keď bude treba, zabrzdí účinne v poslednej chvíli, lebo ako šofér z povolania musel vedieť, že brzdy nielen že nefungujú na mokrej silnici dosť bezpečne, ale naopak prudkým zabrzdzením sa nebezpečie pre okoloidúcich ešte zvyšuje prípadným smykom. Keďže sám vrchný súd uznáva, že manželia V-oví mali dosť príležitosti a času cestu pre auto uvoľniť, lebo išlo tu len o 2—3 urýchlene vykonané kroky, vychádza z toho, že ani podľa jeho názoru nebola situácia taká, že by bol mohol obžalovaný počítať aspoň so stejnomeným ďalším konaním chodcov, ktorí mu boli v ceste prekážkou, ale že by z ich strany bolo bývalo aj pri pravidelnom priebehu treba krokov urýchlene vykonaných, teda aktívneho konania samých ohrozených osôb, aby ony odvrátili nebezpečenstvo, ktoré im z rýchlej jazdy auta bezprostredne hrozilo. Niet pochybnosti, že riadič auta nemôže sa k beztrešnosti takého svojho konania, ktorým on ohrozuje bezpečnosť iných, dovolávať toho, že predpokladal alebo mohol predpokladať ich opatrnosť, dokonca v miere zvlášť zvýšenej, keď naopak sám zavčas a v dostatočnej miere neučiní, čo by k odvráteniu nebezpečenstva bolo s jeho strany potrebné, a spoľahne sa práve len na opatrnosť osôb ohrozených. V súdenom prípade sbeh okolností činil nutným, aby obžalovaný ihneď po spatrení chodcov v jazdnej dráhe na krátku vzdialenosť pri mokrej silnici zmiernil bezodkladne rýchlosť jazdy na takú mieru, aby bol jej pánom k bezpečnému a včasnému zastaveniu auta alebo ku správne obídenu chodcov v jazdnej dráhe v tom prípade, že by oni vlastnou opatrnosťou — urychleným vzdialením sa z jazdnej dráhy — sami nezaistili svoju bezpečnosť. Toto obžalovaný podľa zistení neurobil, ale brzdil až na takú vzdialenosť, pri ktorej v danej situácii pánom rýchlosti byť nemohol a nebol, a porušil tak v svojom povolaní predpisy § 12, odst. 2 a 3 posl. prípad vládneho nariadenia č. 107/1932 Sb. z. a n. Keďže pri náležitej opatrnosti bol by to aj musel predvídať, že auto neovládne, konal nedbale, nehľadiac na nebezpečie ohrozenia ľudí v jazdnej dráhe rýchlou jazdou auta.

Pri tomto právnom posúdení jeho nedbalosti už v tom stadiu priebehu, ktorý vrchný súd označuje ako jeho prvú fázu, je vlastne bezvýznamné, čo sa stalo v t. zv. druhej fáze, kedy obžalovaný zbadal, že manželka V-ovi namiesto aby uvoľnila cestu, ťahajú jeden druhého na tú, druhý na onú stranu hradskej. Kauzálna súvislosť medzi konaním obžalovaného a nastalým úrazom poškodenej započala už vtedy, kedy obžalovaný bol v smysle toho, čo bolo vyššie uvedené, po spatrení prekážky v jazdnej dráhe povinný zmierniť rýchlosť svojej jazdy na takú mieru, aby bol jej pánom. V tejto chvíli pri vzdialenosti 40 krokov neboli ľudia na silnici takou prekážkou, ktorá by sa mu vyskytla v jazdnej dráhe tak bezprostredne a nenadále, že by nemohol nebezpečie zavčas odstrániť alebo aspoň na najmenšiu mieru obmedziť; vstúpenie chodcov do jazdnej dráhy na takú vzdialenosť preto obžalovaného neexkulpuje. Kauzálna súvislosť založená už tým, že obžalovaný nezmiernil rýchlosť na vzdialenosť 40 krokov, nebola potom odstránená ani pretrhnutá tým, že ohrozenie osôb — rychlou jazdou obžalovaného už spôsobené — bolo prípadne ešte zvýšené ich ďalším konaním. Preto najvyšší súd nemusel skúmať, pokiaľ prípadne aj ich neopatrnosť pri vyhýbaní spolu prispela k privodeniu nastalého ťažkého úrazu M. V-ovej. Nežze ani teprv z tohto ďalšieho priebehu usudzovať, či obžalovaný aspoň potom učinil všetko, čo v tejto situácii bolo vhodné k odvráteniu hroziaceho nebezpečenstva, lebo keďže sa mu ani tým spôsobom nepodarilo zamedziť následky predošlej nedbalosti a porušenia predpisov, musí znášať zaň plnú zodpovednosť.

Čís. 5500.

»Shluknutím« rozumie sa srotenie väčšieho počtu osôb za zamýšľaným účelom. Nevyžaduje sa, aby sa jednotlivci na shluknutí zúčastnili o veci vopred usniesli; stačí, sorskupia-li sa jednotlivé osoby v tlupe s vedomím, že tlupa zamýšľa násilne vystúpiť proti orgánu vrchnosti, alebo pripojí-li sa niekto v tomto vedomí k tlupe už utvorenej.

Každý jednotlivec je odpovedný za všetky činy tlupy bez ohľadu na to, či sa zúčastnil len svojou prítomnosťou, alebo či sám tiež vyvinul nejakú pozitívnu činnosť.

(Rozh. zo dňa 1. februára 1936, Zm III 455/35.)

Najvyšší súd v trestnej veci proti A. H. a spol. pre zločin násilia proti orgánu vrchnosti zmätočnú sťažnosť obžalovaných čiastočne odmietol, čiastočne zamietol.

Z d ô v o d o v :

V smysle § 385, č. 1 a) tr. p. napádajú sťažovatelia rozsudok odvolacieho súdu preto, že nebolo dokázané, že boli členmi shluknutia vtedy, keď celá vec sa odohrála, že sa na celý priebeh len dívali pred svojím domom, že svedkovia sa mohli myliť, že výpoveď A. H. nemôže byť do ohľadu vzatá.